

SVALÖVS KOMMUN
Revisorerna

Kommunstyrelsen

Svalövs kommun

Granskning av arvoden till förtroendevalda

Vi har med biträde av Ernst & Young genomfört en granskning av arvoden till förtroendevalda. Vi översänder härmed revisionsrapporten från ovan nämnda granskning.

Vi önskar få kommunstyrelsens skriftliga svar på de synpunkter som framförs i rapporten senast 2012-10-15.

Svalöv 2012-06-19

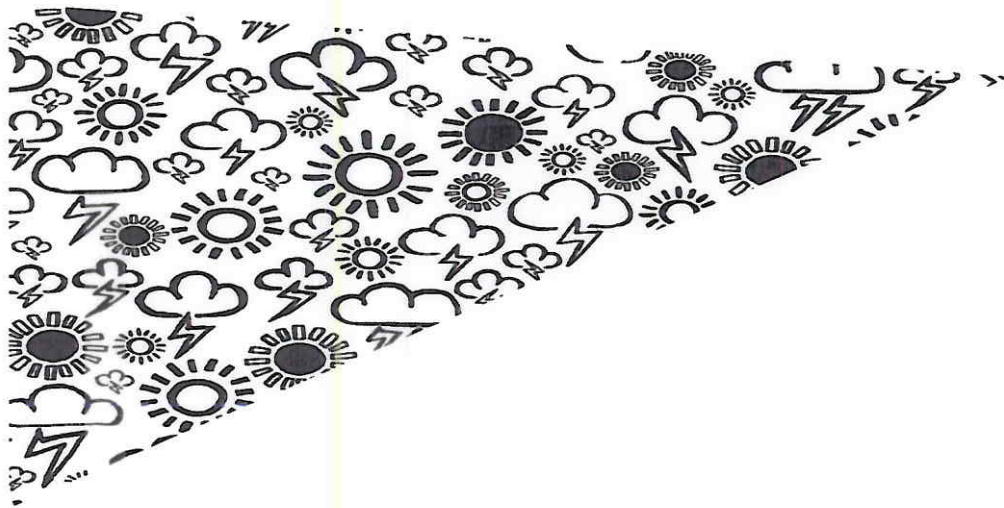
A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Arne Nordqvist".

Arne Nordqvist
Ordförande

Kopia
Kommunfullmäktige
Kommunchef Fredrik Löfqvist

Svalövs kommun

Granskning av arvoden till förtroendevalda 2011

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och avgränsning	3
2.3. Revisionsfrågor.....	3
2.4. Revisionskriterier	4
2.5. Metod	4
3. Regelverk	5
3.1. Kommunallagen.....	5
3.2. Nytt arvodesreglemente.....	5
3.3. Sammanställning över de viktigaste ersättningsgrunderna i reglementet.....	6
4. Arvoden och ersättningar	7
4.1. Sammanställning utbetalda arvoden 2011	7
4.2. Årsarvoden kommunalråd.....	7
4.3. Årsarvoden övriga.....	7
4.4. Sammanträdesarvode	7
4.5. Ersättning för förlorad arbetsinkomst	8
4.6. Ersättning för förlorad pensionsförmån	8
4.7. Ersättning för förlorad semesterförmån.....	8
4.8. Ersättning för resekostnader	8
4.9. Ersättning för vissa andra kostnader.....	9
4.10. Ersättning för vissa andra kostnader vid särskilda skäl.....	9
4.11. Pensionsförmåner.....	9
4.12. Ersättning för styrelsearbete i kommunala bolag	9
5. Granskningsnoteringar	10
5.1. Årsarvoden	10
5.2. Ersättningar vid sammanträden och förrättningar.....	10
5.3. Förlorad arbetsinkomst	11
5.4. Övriga noteringar	11
6. Bedömning.....	12
6.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna.....	12
6.2. Identifierade förbättringsområden/rekommendationer	15

Bilagor:

Källförteckning

Bilaga 1 Kommunens bilaga till arvodesreglementet för 2011 över ersättningar till förtroendevalda.

1. Sammanfattning

Ernst & Young har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Svalövs kommun granskat utbetalda arvoden till förtroendevalda under 2011.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns ändamålsenliga och tillräckliga rutiner samt kontroller som säkerställer en korrekt utbetald ersättning till förtroendevalda politiker i enlighet med av kommunfullmäktige fastställt reglemente.

Vi har valt att granska kalenderåret 2011 för att få med alla typtransaktioner och få en totalavstämning med reglementets arvodesnivåer. Samma reglemente gäller 2012 varför slutsatserna av granskningen bör var gällande även för innevarande år.

Vi bedömer att arvodesreglementet från 2010-12-20 tillräckligt tydligt anger hur arvoden till förtroendevalda skall beräknas. Vid eventuella tvister anges att kommunstyrelsens ekonomiska och personalutskott gör tolkning.

Samtliga under 2011 utbetalda årsarvoden har skett i enlighet med aktuellt reglemente. Vi har stickprovsvis granskat att utbetalningar av sammanträdesarvoden och timarvoden liksom ersättning för förlorad arbetsinkomst har skett med aktuella belopp och utifrån godkända underlag.

Vi anser att det finns ett behov av att se över rutinerna och klarlägga instruktioner av hur och av vem kontroll och attest skall ske. Därvid bör en översyn ske av hur detta skall tas in och beaktas i attestreglemente och delegationsordning.

Generellt är det vår bedömning att arvoden till de förtroendevalda för 2011 utgått i enlighet med av fullmäktige godkänt reglemente.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I kommunrevisionens uppdrag ingår bl.a. att granska om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Utbetalningar av arvoden och ersättningar till förtroendevalda politiker är en känslig del av kommunens verksamhet. Felaktiga utbetalningar kan innebära förtroendeskada. Revisorerna har utifrån sin väsentlighets- och riskbedömning beslutat att granska kommunens hantering av arvodesersättning till de förtroendevalda politikererna.

2.2. Syfte och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns ändamålsenliga och tillräckliga rutiner samt kontroller som säkerställer en korrekt utbetald ersättning till förtroendevalda politiker.

Granskningen omfattar arvoden till förtroendevalda utbetalda från Svalövs kommun, men berör även styrelsearvoden från kommunala bolag. Granskningen omfattar arvoden utbetalda under 2011 eftersom ny mandatperiod inletts då med nya politiska villkor. Samma regelverk gäller även 2012 varför slutsatser från granskningen bör vara tillämpliga även för innevarande år.

2.3. Revisionsfrågor

Utifrån syftet med granskningen besvaras bl.a. följande revisionsfrågor:

1. Finns det tydliga riktlinjer/ett tydligt reglemente som anger hur arvodet till förtroendevalda politiker skall beräknas?
2. Finns det tillräckliga rutiner och kontroller som säkerställer att rätt ersättning betalas ut till förtroendevalda politiker?
3. Hur fastställs och kontrolleras belopp för förlorad arbetsinkomst?
4. Vad innebär attest av underlag för ersättning? Vilka krav ställs på attestanten?
5. Hur hanteras arvoden från de kommunala bolagen i förhållande till arvoden från kommunen t ex för kommunalråden? Dvs anses uppdraget som styrelseledamot i bolag ligga utanför eller ingå i det beviljade årsarvodet?
6. Finns det ytterligare ersättningar utöver vad som medges i reglementet t ex semesterersättning, vilket inte anses kunna utgå till andra än anställda?

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (SFS 1991:900) 4 kap 12-15 §§
- ▶ Av kommunfullmäktige antagna arvodesreglemente och pensionsreglemente

2.5. Metod

Granskningen har baserats på intervjuer med administrative chefen Michael Andersson och lönekonsult Cecilia Bengtsson. Från kommunens lönesystem har erhållits i sammanställning för samtliga förtroendevalda politiker avseende utbetalningar under 2011 och omfattar samtliga lönearter som använts under denna period. Ett urval av utbetalningar har granskats mot aktuellt regelverk, fastställda blanketter, underlag till utbetalning av arvodesersättning m.m.

3. Regelverk

3.1. Kommunallagen

De grundläggande reglerna kring ersättning till förtroendevalda politiker finns i Kommunallagen. Enligt 4 kap 12§ har förtroendevalda rätt till skälig ersättning för de arbetsinkomster och ekonomiska förmåner som de förlorar på grund av uppdraget. Detta gäller dock inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på heltid eller en betydande del av heltid (ansetts gälla minst 40% av heltid). Det är kommunfullmäktige som beslutar om vilka grunder som gäller för att ersättning skall utgå.

Fullmäktige får besluta att förtroendevalda i skälig omfattning skall få ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget, arvode för det arbete som är förenat med uppdraget, pension samt andra ekonomiska förmåner.

Om fullmäktige beslutar att arvode skall betalas så skall det bestämmas till lika belopp för lika uppdrag. Även detta gäller inte för politiker som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid.

3.2. Nytt arvodesreglemente

Med anledning av ny mandatperiod har fullmäktige antagit ett nytt arvodesreglemente "Bestämmelser om ersättningar till kommunalt förtroendevalda" i Svalövs kommun gällande från 2010-12-20.

3.3. Sammanställning över de viktigaste ersättningsgrunderna i reglementet

Tabell 2: Sammanställning över de viktigaste rättigheterna till arvoden och ersättningar enligt arvodesreglementet från 2010-12-20 (förenklat):

	Förtroendevalda med årsarvode – kommunalråd Fullgör uppdrag på heltid eller minst 40% av heltid	Förtroendevalda med årsarvode – övriga Fullgör uppdrag på mindre än 40% av heltid	Övriga förtroendevalda
Omfattar	Ordf och 2:e vice ordf KS	Ordf, 1:e och ev 2:e vice ordf övriga organ	Övriga ledamöter och ersättare samt insynsplatser
Fast arvode	Årsarvode enligt bilaga (månadsvis)	Årsarvode enligt bilaga (månadsvis)	Nej
Sammanträdesarvode, förrättningsarvode 160 kr/tim	Nej	Ja	Ja
Fullmäktigearvode Tjänstgörande 800 kr, ej tjänstg. 320 kr	Nej	Ja	Ja
Ersättning för förlorad arbetsinkomst	Nej	Ja	Ja
Ersättning för förlorad semesterförmån	Nej	Ja, (utbetalas 12 % på förlorad arbetsinkomst)	Ja, (utbetalas 12 % på förlorad arbetsinkomst)
Ersättning för förlorad pensionsförmån	Nej	Ja, (utbetalas 4,5% på utbetald förlorad arbetsinkomst, till den förtroendevalde)	Ja, (utbetalas 4,5% på utbetald förlorad arbetsinkomst, till den förtroendevalde)
Pensionsförmåner avseende arvodet	Enligt det kommunala pensionsreglementet, PBF	Nej	Nej
Ersättning för resekostnader	Ja, enligt resebestämmelserna för kommunens arbetstagare	Ja, enligt resebestämmelserna för kommunens arbetstagare	Ja, enligt resebestämmelserna för kommunens arbetstagare

4. Arvoden och ersättningar

4.1. Sammanställning utbetalda arvoden 2011

Tabell 1: sammanställning utbetalda arvoden och ersättningar 2011 enligt erhållen sammanställning:

Arvodestyp	Belopp
Årsarvode	1 682 526
Sammanträdesarvode (Kommunfullmäktige - fast arvode)	311 808
Sammanträdesarvode (timarvode)	842 680
Ers förlorad arbetsinkomst	500 184
Ers förlorad semesterförmån	21 643
Ers förlorad pensionsförmån	57 737
Km-ers / pers utlägg	86 965
Summa	3 503 543

4.2. Årsarvoden kommunalråd

Med kommunalråd menas här förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid (minst 40%). Här avses (2011) kommunstyrelsens ordförande Karl-Erik Kruse och dess andre vice ordförande Christer Laurell.

Årsarvodet till kommunstyrelsens ordförande Karl-Erik Kruse anges till 90% av inkomstbasbeloppet per månad. Årsarvodet utgör 562 680 kr. Christer Laurell har som kommunstyrelsens andre vice ordförande 40% härav eller 225 072 kr i årsarvode.

Årsarvode utgår enligt bilagan inte i utskott om ordförande/vice ordförande uppbär årsarvode för annat uppdrag om minst 40%. Således utgår inte arvode till Christer Laurell på 4% som enligt bilagan tilldelas vice ordförande i Ekonomi- och personalsutskottet.

Kommunalråden har inte rätt till sammanträdesarvoden eller ersättning för förlorad arbetsinkomst mm. De har rätt till pensionsförmåner enligt kommunens pensionsreglemente PBF.

4.3. Årsarvoden övriga

Övriga årsarvoden utbetalas som månadsarvode till ordföranden samt vice ordföranden (som fullgör sitt uppdrag på mindre än 40% av heltid). I reglementets bilaga finns förtecknat samtliga funktioner som avses. Här ingår t ex kommunfullmäktige, nämnder, utskott och beredningar, valnämnd, revision, överförmyndare samt kommunala bolag.

Alla andra årsarvoden anges relaterade i procent av arvodet till kommunstyrelsens ordförande. Arvodena till vice ordförande är oftast 40 % av respektive ordförandes arvode, utom kommunstyrelsens förste vice ordförande som har 25%. (**Bilaga 1**).

4.4. Sammanträdesarvode

Ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar finns angivna i reglementets § 5. Förtroendevalda som deltar i sammanträde eller förrättning har rätt till sammanträdesarvode (fullmäktige 800 kr för tjänstgörande och 320 kr för ej tjänstgörande ledamöter eller ersättare, oavsett längd) eller timarvode med 160 kr per timme. Timarvode beräknas per påbörjad halvtimme utifrån sammanträdetets längd med ett tillägg av 1 timme för inläsning och praktiska

förberedelser inför sammanträde eller förrättning. Arvode utbetalas för högst 8 timmar per dygn. Ersättning för förrättning kräver särskilt uppdrag.

Sammanträdesarvode utgår inte till kommunalråden.

4.5. Ersättning för förlorad arbetsinkomst

Förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad styrkt arbetsinkomst. Denna beräknas per timme. Ersättning utgår med ett schablonbelopp av 160 kr/tim under förutsättning att den förtroendevalde en gång om året styrker att denne har skattepliktig inkomst av tjänst eller näringsverksamhet. Kommunstyrelsen, eller dess ekonomi- och personalutskott, kan bevilja dispens om särskilda skäl föreligger. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utöver schablonbeloppet skall styrkas med intyg från arbetsgivare eller liknande.

Samma tidsgränser gäller som för sammanträdesarvodet i § 6. Om förtroendevald tvingas avstå från helt arbetspass på grund av särskilda arbetsförhållanden lämnas ersättning för högst 8 timmar, om det inte finns särskilda skäl för ytterligare ersättning.

4.6. Ersättning för förlorad pensionsförmån

Förtroendevalda har rätt till ersättning för förlorad pensionsförmån om sådan kan styrkas. För att ersättning skall utgå krävs att fullgörandet av det kommunala förtroendeuppdraget medfört minskade tjänstepensionsavgifter.

Notering:

I praktiken innebär det stora problem att visa att pensionsförmån förlorats på grund av uppdraget. Därför tolkar kommunen det så att om den förtroendevalde anses ha rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst har man också rätt till ersättning för förlorad pensionsförmån på motsvarande inkomst. Ett belopp motsvarande 4,5%, av den sammanlagda ersättningen för förlorad arbetsinkomst som under året utbetalts från kommunen, betalas ut till den förtroendevalde som själv får disponera beloppet för eventuell pensionspremie. Detta gäller oavsett om den förlorade inkomsten avser anställd eller näringsidkare. Beslut härom har tagits i fullmäktige.

4.7. Ersättning för förlorad semesterförmån

Förtroendevalda har rätt till ersättning för förlorad semesterförmån om sådan kan styrkas.

Notering:

När ersättning utgår för förlorad arbetsinkomst utgår även ersättning för semesterersättning med 12 %. Utbetalning utgår en gång om året.

För att det inte skall uppkomma en överkompensation är det viktigt att det underlag som grundar ersättning för förlorad arbetsinkomst anges exklusive semesterersättning.

4.8. Ersättning för resekostnader

Ersättning för resekostnader föranlett av förtroendeuppdraget ersätts enligt de grunder som fastställs för kommunens arbetstagare i det kommunala reseavtalet.

4.9. Ersättning för vissa andra kostnader

Rätt till ersättning föreligger enligt §§ 10-12 för vissa kostnader i speciella situationer, såsom merkostnader för barn tillsyn, kostnader för vård och tillsyn av funktionshindrad eller svårt sjuk person i samband med sammanträde, eller ersättning till funktionshindrad förtroendevald för vissa merkostnader.

Någon ersättning härför har enligt uppgift sällan eller aldrig yrkats.

4.10. Ersättning för vissa andra kostnader vid särskilda skäl

Rätt till ersättning föreligger enligt § 13 för andra kostnader än som avses i §§ 10-12 om den förtroendevalde kan visa att särskilda skäl föreligger för dessa kostnader. Ersättning betalas ej om den förtroendevalde haft rimliga möjligheter att förhindra att kostnaden uppkom.

Någon ersättning härför har hittills inte yrkats men kan ge möjlighet till en friare tolkning i speciella fall.

4.11. Pensionsförmåner

Förtroendevalda som fullgör sitt uppdrag på heltid eller minst 40% av heltid omfattas av pensionsavtalet PBF ("Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda") från 2003. Tidigare PRF-KL kan i viss mån gälla för kommunalråd etc som innehaft uppdrag före 2003 men återges inte här.

Pensionsförmåner enligt PBF är egenpension (ålderspension, sjukpension och visstidspension), efterlevandepension och livränta. För hel pension krävs att den pensionsgrundande tiden är minst 12 år.

De viktigaste förändringarna med införandet av PBF var:

- lika villkor för heltids- och deltidssysselsatta
- fyllda 50 år för rätt till visstidspension
- nya bestämmelser om avgångsvederlag om ej fyllda 50 år

Ålderspension enligt PBF beräknas som en bruttopension beroende av hur många år uppdraget pågått samt årsarvoden under vissa år. Samordning sker enligt bestämmelserna med socialförsäkringsförmåner. Detta innebär att den framräknade bruttopensionen minskas med den allmänna pensionen (folkpension och ATP). Kvar blir en kompletteringspension som KPA betalar ut för kommunens räkning.

I och med att kommunen anmält till KPA att dessa förtroendemen omfattas av PBF / PRF-KL samordnas pensionen via KPA enligt det regelverk som gäller.

4.12. Ersättning för styrelsearbete i kommunala bolag

Uppdrag som styrelseledamöter i de kommunala bolagen anses ligga utanför uppdragen inom kommunen för kommunalråden. Reglementet omfattar arvoden till styrelser i de kommunala bolagen. För kommunala bolag tillämpas motsvarande kommunens regler. Således ger dessa uppdrag rätt till årsarvoden och sammanträdesarvoden för ordförande och vice ordförande oaktat att de i vissa fall avser kommunalråd.

5. Granskningsnoteringar

5.1. Årsarvoden

Årsarvoden i form av månadsarvoden registreras i lönesystemet Personec P och utbetalas månadsvis automatiskt. Förtroendevalda är upplagda med särskild kod och med särskilda lönearter.

För granskningen har vi erhållit en sammanställning över samtliga utbetalda ersättningar till de förtroendevalda under 2011 i Svalövs kommun. Sammanställningen innehåller samtliga aktuella lönearter. Utifrån reglementet som varit gällande under 2011 har vi granskat att utbetalningar av årsarvoden skett korrekt i förhållande till en uppställning över vad som beviljats utifrån reglementet till respektive funktionär i berättigade organ.

Notering:

Granskningen visar att samtliga utbetalningar av fasta månadsarvoden under 2011 till förtroendevalda med årsarvode har skett i överensstämmelse med gällande reglemente. Några andra typer av arvoden (t ex semesterersättning eller liknande) utanför reglementet har inte förekommit.

5.2. Ersättningar vid sammanträden och förrättningar

I samband med sammanträde ifylls blanketten "Närvarolista/Tjänstgöringsrapport för förtroendevalda". Blanketten skickas runt och de förtroendevalda fyller i uppgifter om närvaro samt tid som förlorad arbetsinkomst yrkas för. Blanketten, som handhas av nämndssekreteraren, utgörs av en excelmall med förinlagda uppgifter om ledamöternas namn, personnummer, uppdrag och avstånd för km-ersättning. Sekreteraren anger datum och tid för sammanträdets start och slut. Sekreteraren ansvarar för att personuppgifterna är uppdaterade i mallen och signerar på blanketten att uppgifterna från sammanträdet är korrekta/rimliga och därmed ersättningsgrundande enligt reglementet. Vid fullmäktigesammanträde skickas inte blanketten runt utan protokollets närvoförteckning används som underlag inför registrering. För fullmäktigesammanträde registreras olika koder för om personen varit tjänstgörande eller inte eftersom det genererar olika arvoden.

Efter förrättning fyller den förtroendevalde i rapporten "Specifikation av tjänstgöring" med datum och förrättningens art, timunderlag för arvode respektive förlorad arbetsinkomst, körsträcka och eventuella utläggskvitton.

Efter granskning och attest görs inmatning av uppgifterna från blanketterna (av den administrativa chefen eller av några personer som fungerar som nämndssekreterare eller motsvarande) in i ett försystem som kallas "Troman". Troman innehåller dels registeruppgifter om alla förtroendevalda och deras uppdrag, men det finns också en modul för registrering av underlag för ersättningar. Vid inmatningen sker en mängd kontroller, såsom att inte ersättning för samma tillfälle yrkats tidigare, om km-ersättning yrkats samma dag i olika organ etc. Efter registrering exporteras transaktioner en gång per månad till lönesystemet i form av koder och antalsuppgifter mm sorterat per person, organ etc. Detta kräver att ersättning per förlorad arbetstimme finns inlagt som fast uppgift i lönesystemet. I övrigt sker ingen ytterligare hantering av löpande transaktioner på löneavdelningen (utöver uppföljning av eventuella fellistor vid överföringen).

Kontroll måste dock göras manuellt att aktuella uppgifter finns för förlorad arbetsinkomst.

5.3. Förlorad arbetsinkomst

Ersättning för förlorad arbetsinkomst yrkas direkt på sammanträdesblanketten eller på förrättningsblanketten. Därför behövs ingen särskild blankett härför.

I en särskild pärm hos lönekonsulten samlas alla intyg som grund för förlorad arbetsinkomst per år och i bokstavsordning. I samband med att nya uppgifter kommer in registreras aktuellt belopp för timersättning i lönesystemet och ligger fast tills det ändras. Genom att schablonbelopp 160 kr/tim tillämpas (utom för dem som kan motivera högre belopp) underlättas hanteringen.

För att ersättning för förlorad arbetsinkomst skall utgå måste den förtroendevalde en gång årligen styrka att personen har skattepliktig inkomst av tjänst eller näringsverksamhet. Detta kan göras med intyg från arbetsgivare, skattemyndigheten (alternativt framsidan av deklara-tionsblanketten) eller revisor. I de fall arbetsinkomsten är under schablon utgår ändå schablonersättningen. Den som vill ha ersättning utöver schablonen måste styrka detta med intyg.

Någon gång om året görs en genomgång av att inlämnade intyg mm är tillräckligt aktuella. Information till de förtroendevalda lämnas årligen om deras skyldighet att lämna in aktuella uppgifter för att få rätt till ersättning. Skulle uppgifter inte komma in betalas inte ersättning ut.

Granskning har skett stickprovsvis att sammanträdesarvoden och förrättningsarvoden samt ersättning för förlorad arbetsförtjänst betalats ut till belopp i enlighet med reglementet och baserat på attesterade underlag från sammanträde eller förrättning.

Utifrån erhållen förteckning har vi selekterat ut de personer som erhållit högst ersättning för förlorad arbetsinkomst. Vår granskning visar att 10 förtroendevalda haft ersättning på över 20 tkr för 2011. Högsta enskilda ersättningen uppgår till ca 64 tkr. Vi har granskat att underlag finns i form av intyg eller beslut från arbetsgivarutskottet som motiverar timersättningen.

5.4. Övriga noteringar

Genom användandet av försystemet Troman för registrering sker den avgörande delen av kontrollen på nämnds-nivå. Antalet personer som registrerar i Troman är ca 4 och utgörs av den administrative chefen för centrala organ och några nämndssekreterare eller motsvarande för övriga organ. Många felkällor, t ex av att ersättning yrkas dubbelt, undanröjs genom den kontroll som finns inbyggd i systemet. Kontrollen att den händelse som ersättning yrkas för är ersättningsberättigad enligt reglementet kan dock aldrig ske annat än manuellt.

Administrative chefen sköter databasen i Troman, t ex uppdateringar av de förtroendevaldas person- och uppdragsregister.

Från maj 2012 överförs en stor del av kommunens lönehantering till Helsingborgs kommun. Vi har inte granskat i vilken omfattning detta påverkar rutinerna för behandling av arvoden till de förtroendevalda.

6. Bedömning

6.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Finns det tydliga riktlinjer/ett tydligt reglemente som anger hur arvodet till förtroendevalda politiker skall beräknas?

Vår bedömning är att reglementet från 2010-12-20 är tillräckligt tydligt formulerat.

Reglementet har en gång upprättats med utgångspunkt från det förslag ("underlag för bedömning") som tagits fram av SKL 1991 (cirkulär 1991:144). Den övergripande strukturen är snarlik medan vissa uppgifter har lagts till och andra tagits bort eller modifierats efter hand.

Att alla årsarvoden relaterats i procent till arvodet för kommunstyrelsens ordförande ger en tydlighet och förenklad tillämpning vid fastställande av arvoden framöver. Dennes arvode är i sin tur kopplat till förändringen av inkomstbasbeloppet. Uppräkning sker vid årsskiftet. Det finns anvisning att tolkning av tillämpning skall göras av kommunstyrelsens ekonomi- och personalutskott.

Vi bedömer inte att reglementet innehåller några större tveksamheter om hur arvoden till de förtroendevalda skall beräknas. Enligt uppgift har kommunstyrelsens utskott med ansvar för personalfrågor ca ett fall per år som behöver tolkas, vilket måste bedömas som tillfredsställande för reglementet och hanteringen av arvoden.

Finns det tillräckliga rutiner och kontroller som säkerställer att rätt ersättning betalas ut till förtroendevalda politiker?

Fasta månadsarvoden hanteras direkt i lönesystemet. Vår granskning visar inte att några fel uppkommit häri.

Rörliga ersättningar rapporteras via nämndssekreteraren som ansvarar för kontroll av rimligheten i inlämnade uppgifter om närvaro, yrkade timmar, att sammanträdet respektive förrättningen är ersättningsberättigad etc. Attest sker sedan av ansvarig (t ex förvaltningschefen eller ibland nämndssekreteraren) efter en övergripande kontroll, vilket medför klartecken för utbetalning. Andra kontroller sker sedan i samband med registrering i försystemet Troman innan transaktionsfil exporteras till lönesystemet. Uppdatering av, liksom kontroll av att aktuella och korrekta uppgifter finns för belopp avseende förlorad arbetsinkomst, hanteras på personalavdelningen av lönekonsult. Om nämndssekreteraren är osäker kontaktas t ex nämndsordföranden och vid tolkningsproblem den administrativa chefen. Vår granskning har inte visat annat än att kontrollen fungerar tillfredsställande.

Hur fastställs och kontrolleras belopp för förlorad arbetsinkomst?

Förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad styrkt arbetsinkomst. Denna beräknas per timme. Ersättning utgår med ett schablonbelopp av 160 kr/tim under förutsättning att den förtroendevalde en gång om året styrker att han/hon har skattepliktig inkomst av tjänst eller näringsverksamhet. Detta kan göras med intyg från arbetsgivare, skattemyndigheten eller revisor (alternativt deklarationens förstasida). I de fall arbetsinkomsten är under schablonen utgår ändå schablonersättningen. Den som vill ha ersättning utöver schablonen måste styrka detta med intyg.

I en särskild pärm samlas alla intyg som grund för förlorad arbetsinkomst per år i bokstavsordning. I samband med att nya uppgifter kommer in registreras aktuellt belopp för timersättning i lönesystemet och ligger fast tills det ändras.

Någon gång om året görs en genomgång av lönekonsulten av att inlämnade intyg mm är tillräckligt aktuella. Information till de förtroendevalda lämnas årligen om deras skyldighet att lämna in aktuella uppgifter för att få rätt till ersättning. Skulle uppgifter inte komma in betalas inte ersättning ut.

Kommunen skickar årligen ut information till de förtroendevalda om skyldigheten att lämna in intyg. Finns inte aktuellt intyg betalas ingen ersättning ut. Kontakt tas i så fall med den förtroendevalde för information. Det finns för närvarande ca fyra personer som inte lämnat in intyg och som därför inte får ersättning.

Om timersättningen fastställs över schablonbeloppet skall timersättningen avse exklusive semestertillägg. Det uppkommer annars en dubbelkompensation genom den särskilda utbetalningen av 12 % för förlorad semesterförmån på utbetald förlorad arbetsinkomst.

Genom att använda schablonbeloppet 160 kr/tim (utom för dem som kan motivera högre belopp) både för förtroendevalda med inkomst av tjänst och av egen verksamhet underlättas beräkningen av ersättning i de flesta fall. Schablonbeloppet är lika stort som timersättningen i sammanträdesarvodet. Dock finns i reglementet inga anvisningar om hur beloppet skall fastställas för den som har egen verksamhet och vill ha högre ersättning än schablonbeloppet per timme. Då krävs särskilt beslut av ekonomi- och personalutskottet.

Intygen upprättas av respektive arbetsgivare eller motsvarande och avser att visa dels att personen är anställd och dels vilket löneavdrag som sker per timme om personen är frånvarande. Om i stället månadslön intygas divideras denna med 165 när timersättningen fastställs.

Det finns inte i reglementet intaget någon bestämmelse om maximal ersättning per timme. Vi efterlyser även att i reglementet intas exempel på hur beräkningen av ersättningen per timme skall ske t ex då månadsinkomst anges. Det anges inte heller att inkomst av näringsverksamhet skall avse arbetsinkomst.

En frågeställning som angetts aktuell för tolkning är bedömningen av timanställdas rätt till förlorad arbetsinkomst i förhållande till egenföretagare.

Någon kontroll av verkligt löneavdrag från arbetsgivaren i samband med utbetalningstillfället görs inte. Detta skulle kräva en relativt omfattande administrativ insats vid varje utbetalningstillfälle och frågan är om den absoluta rättvisan är värd denna extra kontroll. Kommunen har hittills bedömt att man uppfyller kraven på en rimlig nivå genom att inkomsten verifieras och att graden av korrekthet i tillämpningen får ligga på den förtroendevaldes eget politiska ansvar. Andra kommuner vi känner till gör på motsvarande sätt och det ligger i linje med i SKLs förslag till reglemente.

Vad innebär attest av underlag för ersättning? Vilka krav ställs på attestanten?

I Svalöv får man anse att godkännandefunktionen är uppdelad på nämndssekreteraren eller motsvarande som har den huvudsakliga kontrollen samt den formella attestfunktionen som bedöms ligga hos kontoansvarig enligt attestreglementet, t ex förvaltningschef. Kommunalrådets ersättningar attesteras av kommunchefen. Viss kontroll sker också på löneavdelningen, t ex belopp för förlorad arbetsinkomst.

Vi bedömer att nämndssekreteraren eller motsvarande ansvarar för kontrollen över att sammanträdet eller förrättningen är ersättningsgrundande enligt reglementet, att personen varit närvarande och att yrkade uppgifter i övrigt är korrekta/rimliga och att därmed blanketterna är korrekt ifyllda. Kontroll av att inte ersättning för samma tillfälle yrkats tidigare sker i samband med inmatning i Troman. Vid osäkerhet kontaktas nämndens ordförande och vid tolknings-

fråga kontaktas personalchefen eller den administrativa chefen. Attesten innebär att ersättningen är godkänd för utbetalning och att belasta enhetens konto.

På samtliga blanketter finns attest från två personer, granskningsattest och beslutsattest.

Någon av dessa skall alltid ha varit med på sammanträdet. Därför kan det vara nämndssekreteraren och föredragande tjänsteman, t ex förvaltningschef. Ersättningar för kommunalråd atteras av kommunchefen.

Vi rekommenderar att godkännandefunktionen mellan nämndssekreterare och vem som skall attestera gås igenom och regleras i attestreglementet och eventuellt i delegationsordningen.

Generellt ligger det alltid ur beroendesynpunkt en risk att tjänstemän attererar ersättningar till sina respektive politiker. Det är därför extra viktigt att reglementen och instruktioner görs så tydliga att den som skall godkänna en ersättning i stort bara har att ta ställning till om den är förenlig med det reglemente som beslutats av fullmäktige och att man vet hur man skall hantera eventuella tveksamheter. Därmed uppnås (i alla fall i teorin) målet att ersättningar till politiker skall bestämmas och godkännas inom det politiska systemet. Här får tjänstemännen fungera som verktyget som verkställer och kontrollerar en korrekt tillämpning. Slutansvaret ligger ändå på respektive förtroendevald att yrkade ersättningar bygger på korrekta förutsättningar.

Hur hanteras arvoden från de kommunala bolagen i förhållande till arvoden från kommunen t ex för kommunalråden? Dvs anses uppdraget som styrelseledamot i bolag ligga utanför eller ingå i det beviljade årsarvodet?

Ersättning till styrelseledamöter i de kommunala bolagen följer kommunens bestämmelser. Arvoden framgår av kommunens arvodesreglemente. Dock anses dessa uppdrag ligga utanför uppdragen inom kommunen. Således ger dessa uppdrag rätt till fasta arvoden för ordförande och vice ordförande oaktat att de i vissa fall avser kommunalråd med årsarvode.

Finns det ytterligare ersättningar utöver vad som medges i reglementet t ex semesterättning, vilket inte anses kunna utgå till andra än anställda?

Vid vår granskning har vi inte funnit några andra utbetalningar av arvoden utöver de som regleras i reglementet.

6.2. Identifierade förbättringsområden/rekommendationer

Våra identifierade förbättringsområden/rekommendationer är enligt följande:

- ▶ Inför kommande omskrivning av reglementet rekommenderar vi att en genomgång görs där vi på vissa håll ser att en uppdatering kan ske. Vi tror att reglementet kan förtydligas med vissa beräkningsgrunder och att särskilt avsnittet om förlorad arbetsinkomst kan förtydligas och kompletteras. Man bör bedöma om t ex maximal ersättning skall fastställas per timme. Vi efterlyser även att i reglementet intas exempel på hur beräkningen av ersättningen per timme skall ske t ex då månadsinkomst anges. Det anges inte heller att inkomst av näringsverksamhet skall avse arbetsinkomst.
- ▶ Vi rekommenderar att godkännandefunktionen mellan nämndssekreterare och vem som skall attestera gås igenom och regleras i attestreglementet och eventuellt i delegationsordningen. Vi bedömer även att en skriftlig instruktion av hur kontroll och godkännande skall gå till skapar en enhetlig hantering och styrker den interna kontrollen.
- ▶ Vi föreslår att personalavdelningen stickprovsvis gör någon kontroll av aktuell inkomst och arbetssituation direkt mot arbetsgivare i fall där ersättning ligger över schablonvärdet.
- ▶ Genomgång av inlämnade intygs aktualitet och rimlighet och samtidigt attest på dessa bör göras någon gång om året, t ex av administrative chefen. Att denna kontroll dokumenteras anser vi är viktigt eftersom ersättningsvärdena per timme är inlagda som fasta uppgifter i löneprogrammet tills vidare.

Svalöv den 13 juni 2012

Anders Löfgren
Auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor

Källförteckning

.....

Dokument

Bestämmelser om ersättningar till kommunalt förtroendevalda, 2010-11-08

Bilaga ersättningsbestämmelserna fr o m 2011-01-01

Förteckning avseende samtliga under 2011 utbetalda arvoden till förtroendevalda

Förteckning ur förtroendemannaregistret Troman över politiska uppdrag per förtroendeman

Kommunens pensionsreglemente för förtroendevalda, PBF mm

Kommunens reseavtal för anställda

Inlämnade underlag till arvodesutbetalningar från sammanträden och förrättningar mm

Intyg om arbetsinkomster som grund för ersättning för förlorad arbetsinkomst

Specifikationer över arvoden till styrelseledamöter i kommunala bolag mm

Intervjuade personer

Michael Andersson – Administrativ chef

Cecilia Bengtsson – lönekonsult

Annica Skoglund – personalsekreterare

Bilaga 1

Kommunens bilaga till arvodesreglementet för 2011 över ersättningar till förtroendevalda.

Ersättningar till förtroendevalda 2011

Fastställt av kommunfullmäktige 2010-03-29, § 25

Senast reviderat 2011-09-26, § 144

Årsarvodet	Ordf.		Förste vice ordf.		Andre vice ordf.		Totalt kr/år
	Procent Se not 5)	Kr/månad	Procent Se not 5)	Kr/månad	Procent Se not 5)	Kr/månad	
Kommunfullmäktige	10,0%	4 689	4,0%	1 876	4,0%	1 876	22 507
Kommunstyrelsen	Se not 4)	46 890	25,0%	11 723	40,0%	18 756	225 072
Välfärdskommittén	10,0%	4 689	4,0%	1 876			
Tillväxt- och samhällsbyggnadsberedningen	10,0%	4 689	4,0%	1 876			
Demokratiberedningen	0,0%	0	0,0%	0			1)
Ekonomiberedningen	0,0%	0	0,0%	0			2)
Ekonomi- och personalutskottet	10,0%	4 689	4,0%	1 876			3)
Tillväxt- och samhällsbyggnadsutskottet	10,0%	4 689	4,0%	1 876			3)
Välfärdskommittén	10,0%	4 689	4,0%	1 876			3)
Myndighetsutskottet välfärd	12,0%	5 627	4,8%	2 251			3)
Bygg-, trafik- och räddningsnämnden	10,0%	4 689	4,0%	1 876			3)
Styrelsen för BT Kemi Efterbehandling	6,0%	2 813	2,4%	1 125			-
Revisionen	3,0%	1 407	1,0%	469			-
Valnämnden	0,5%	234	0,0%	0			-
Valnämnden vid valår	1,5%	703	0,5%	234			-
AB SvalövsBostäder och -Lokaler	10,0%	4 689	4,0%	1 876			-
Överförmyndare	6,0%	2 813	2,4%	1 125			-
Summa vid valår		97 766		1 173 188		20 632	247 579
Summa ej valår		97 297		1 167 561		20 632	247 579

Sammanträdesarvode	Kr/tim
	160 kr

Ersättning för förlorad arbetsinkomst	Kr/tim
Schablon	160 kr

Kommunfullmäktige	800 kr
Kommunfullmäktige, ej tjug ers	320 kr

Ersättning till röstmottagare m.fl.	Kr/tim
Röstmottagare	264 kr
Ordförande och vice ordförande i vallokal	Fast ers valår
	3 166 kr

Samma ersättningsregler gäller för tjänstgörande och icke tjänstgörande ersättare (Se t ex PSU 030910, § 57). Storleken på sammanträdesarvodet för tjug och icke tjug ers i fullmäktige skiljer sig dock åt, vilket framgår av denna bilaga.

För insynsplatser i organen se KS 980223, § 18: Gällande regler för ersättningar till förtroendevalda gäller utan inskränkning för förtroendevalda med närvarorätt.

- 1) Demokratiberedningens leds enligt tidigare beslut av kommunfullmäktiges presidium.
- 2) Ekonomiberedningens leds enligt tidigare beslut av kommunstyrelsens presidium.
- 3) Årsarvode utgår inte i fall då ordf/vice ordf uppstår årsarvode för annat uppdrag om minst 40 %
- 4) 46890 kr motsvarar 90 % av inkomstbasbeloppet.
- 5) Procent av kommunstyrelsens ordförandes uppdrag

Inkomstbasbelopp 2010: 51 100 kr

Inkomstbasbelopp 2011: 52 100 kr